

Muistio kaksikielisten hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveyspalveluihin liittyvien asiakirjojen käännösvelvoitteista

Muistio koskee kaksikielisten hyvinvointialueiden asiakkaille suunnattujen sosiaali- ja terveydenhuoltoon liittyvien asiakirjojen käännösvelvoitteita. Sen tarkoitus on toimia kaksikielisten hyvinvointialueen sisäisten käännöslinjausten laatimisen tukena. Muistio ei ole tyhjentävä.

1. Yleistä käännösvelvoitteista

Hyvinvointialueista seitsemän on kaksikielisiä (suomi-ruotsi).¹ Lisäksi Helsingin kaupunki ja HUS-yhtymä ovat kaksikielisiä. Usean hyvinvointialueen toimintaympäristö on lisäksi varsin monikielinen.

Asiakkaan edellytykset ymmärtää ja tulla ymmärretyksi käyttäessään sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja ovat osa palvelun laatua ja keskeistä muiden oikeuksien toteutumiselle. Kielellisten oikeuksien toteutuminen vaikuttaa myös asiakasturvallisuuteen ja on edellytys asiakkaan itsemääräämisoikeudelle.

Lainsäädännössä kansalliskielet suomi ja ruotsi ovat yhdenvertaiset ja kielilainsäädäntö edellyttää, että kaksikieliset hyvinvointialueet palvelevat yhtäläisesti suomeksi ja ruotsiksi. Hyvinvointialueella käytetyt muut kielet tulee myös mahdollisuuksien mukaan huomioida². Kaksikielisellä hyvinvointialueella ei kuitenkaan ole yhtä laajaa velvollisuutta palvella muilla kielillä kuin suomeksi ja ruotsiksi. Näin ollen, kääntämisvelvoitteet ovat erilaisia kansalliskielten osalta kuin muiden kielten osalta.

---

¹ Itä-Uudenmaan hyvinvointialue, Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue, Kymenlaakson hyvinvointialue, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue, Pohjanmaan hyvinvointialue, Vantaan ja Keravan hyvinvointialue ja Varsinais-Suomen hyvinvointialue.

² Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000, jäljempänä sosiaalihuollon asiakaslaki) 4.2 §; laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992, jäljempänä potilaslaki) 3.3 §

Asiakkaan kielestä riippumatta, on joka tapauksessa huomioitava, että hyvinvointialueen tulee tapauskohtaisesti arvioida, edellyttääkö asiakkaan oikeuksien turvaaminen asiakirjan kääntämistä.

Kääntäminen kansalliskielille

Kaksikielisen hyvinvointialueen on järjestettävä sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelut sekä suomeksi että ruotsiksi kaksikielisen hyvinvointialueen alueella siten, että asiakas saa ne valitsemallaan kielellä, joko suomeksi tai ruotsiksi.³

Hyvinvointialueen tulee toiminnassaan oma-aloitteisesti huolehtia siitä, että yksityishenkilön kielelliset oikeudet toteutuvat käytännössä⁴. Nämä säännökset tarkoittavat yhdessä, että kaksikielisen hyvinvointialueen on varmistettava, että omakielisen asiakirjan saaminen ei tuota asiakkaalle lisävaivaa tai tilannetta, jossa asiakas joutuu niitä erikseen pyytämään tai vaatimaan.

Lainsäädäntö ei sisällä säännöksiä, jotka suoraan määrittelevät mitkä asiakirjat hyvinvointialueen tulee kääntää, vaan käännösvelvoitteet perustuvat lähtökohtaisesti eri lakien ja säännösten yhdessä soveltamiseen. Monesti mahdollinen käännösvelvoite on kokonaisharkinnan tulos ja tulkinnanvaraisissa tilanteissa kääntäminen voi perustua hyvinvointialueen omiin linjauksiin.

Pääsääntöisesti voidaan todeta, että *asiakkaalle lainsäädännön perusteella annettavat asiakirjat* tulee antaa asiakkaalle hänen omalla kielellään - suomeksi tai ruotsiksi.⁵ Yksilöä koskevat hallintopäätökset on aina laadittava asiakkaan omalla kielellä - suomeksi tai ruotsiksi.⁶

Muiden asiakirjojen osalta hyvinvointialue päättää harkintansa mukaan niiden mahdollisesta kääntämisestä. Mikäli asiakkaan palveluja koskevaa asiakirjaa ei käännetä, lähtökohtana on, että asiakkaalle annetaan selvitys muun muassa sosiaalihuollon toimenpidevaihtoehdoista ja terveydenhuollon hoitovaihtoehdoista siten, että asiakas riittävästi ymmärtää sen sisällön ja merkityksen.⁷

Asiakkaalla on myös oikeus tarkistaa häntä itseään koskevia potilas- ja asiakasrekisteriin tallennettuja tietoja.⁸ Tiedonsaantioikeus ja kielelliset oikeudet voidaan yhdessä toteuttaa luovuttamalla asiakkaalle (tarvittaessa) käännetyt kopiot asiakirjoista tai suullisesti niin, että ammattihenkilö selvittää asiakkaalle hänen asiakirjoihinsa sisältyvät tiedot hänen omalla kielellään.⁹

---

³ Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021, jäljempänä sote-järjestämislaki) 5 §

⁴ Kielilain (432/2003) 23 §

⁵ EOA:n päätös 1962/4/09 ja Potilasasiakirjojen laatiminen ja käsittely. *Opas terveydenhuollolle. STM:n julkaisu* 2012:4

⁶ Kielilain 12 ja 19 §

⁷ Sosiaalihuollon asiakaslain 5 § ja potilaslain 5 §

⁸ Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999) 12 §; yleisen tietosuoja-asetuksen 15 artikla

⁹ Potilasasiakirjojen laatiminen ja käsittely. *Opas terveydenhuollolle. STM:n julkaisu* 2012:4.

Kääntäminen muille kielille

Muiden kielten kuin kansalliskielten osalta viranomaisella ei ole lainsäädäntöön perustuvaa asiakirjojen *suoraa* käännösvelvoitetta. Joka tapauksessa hyvinvointialueen tulee tapauskohtaisesti arvioida, onko asiakirjan kääntäminen tarpeellista asiakkaan oikeuksien turvaamiseksi.

Kielilain nojalla yksilöä koskevat hallintopäätökset on laadittava muunkielisen asiakkaan asiointikielillä, eli suomeksi tai ruotsiksi.¹⁰ Hyvinvointialueen oman harkinnan mukaan asiakkaalle voi *tämän lisäksi* antaa asiakirjasta muunkielisen käännöksen. Muidenkin asiakirjojen osalta hyvinvointialue voi harkintansa mukaan päättää niiden mahdollisesta kääntämisestä.

On lisäksi huomioitava, että asiakkaalle on annettava selvitys muun muassa sosiaalihuollon toimenpidevaihtoehdoista ja terveydenhuollon hoitovaihtoehdoista siten, että asiakas riittävästi ymmärtää sen sisällön ja merkityksen. Jos on kysymys asiasta, joka voi tulla vireille viranomaisen aloitteesta, eikä asianosainen osaa suomen tai ruotsin kieltä, hyvinvointialueen on järjestettävä tulkitseminen ja kääntäminen. Asian selvittämiseksi tai asianosaisen oikeuksien turvaamiseksi hyvinvointialue voi huolehtia tulkitsemisesta ja kääntämisestä muussakin asiassa.¹¹

Pohjoismaan kansalaisella, joka kirjallisesti kääntyy hyvinvointialueen puoleen yksittäisessä sosiaalipalvelua ja muuta sosiaalihuoltoa koskevassa asiassa, on oikeus käyttää tanskan, suomen, islannin, norjan tai ruotsin kieltä. Hyvinvointialueen on tällöin huolehdittava siitä, että asianomainen saa tarvittaessa hänen tarvitsemansa tulkkauksen- ja käännösavun näillä kielillä.¹²

2. Eri palvelualueiden samantyyppisiä asiakirjoja

Useat asiakirjat ovat samantyyppisiä palvelualueesta riippumatta. Seuraavaksi käsitellään näitä asiakirjoja koskevia käännösvelvoitteita. Listat eivät ole tyhjentäviä.

Asiakkaan omalla kielellä laadittavia asiakirjoja (suomi-ruotsi)

Hallintoasiassa päätös annetaan yksikielisenä asian käsittelykielellä, eli pääsääntöisesti asiakkaan omalla kielellä.¹³ Ilmoituksissa, kutsuissa ja kirjeissä, jotka lähetetään asiakkaalle, on käytettävä asiakkaan kieltä taikka sekä suomea että ruotsia.¹⁴

- Kaikki yksilöä koskevat hallintopäätökset¹⁵

¹⁰ Kielilain 12 ja 19 §

¹¹ Sosiaalihuollon asiakaslain 5 §; potilaslain 5 §; hallintolain (434/2003) 26 §

¹² Pohjoismaainen sosiaalipalvelusopimus (SopS 69/1996) 5 artikla

¹³ Kielilain 12 ja 19 §

¹⁴ Kielilain 19 §

¹⁵ Kielilain 12 ja 19 §

- Vastaukset kanteluihin¹⁶
- Vastaukset muistutuksiin¹⁷
- Vastaukset palautteisiin¹⁸
- Asiakkaan hoitoon liittyvät kirjeet ja kutsut¹⁹
- Omaishoitosopimukset ja niihin liittyvät ilmoitukset²⁰
- Suostumukset ja valtakirjat²¹

Käännettäviä asiakirjoja (suomi-ruotsi)

Pääsääntöisesti asiakkaalla on oikeus saada lainsäädännön perusteella hänelle annettavat asiakirjat hänen omalla kielellään - suomeksi tai ruotsiksi.²² Jos asiakkaalle annettava asiakirja on laadittu toisella kuin asiakkaan kielellä, asiakkaalla on oikeus saada siitä käännös.

- Asiakassuunnitelmat²³
- Asiakkaan hoitoon liittyvät ohjeet²⁴
- Asiakkaan hoidon loppuarviot (epikriisit)²⁵
- Asiakkaalle annettavat lausunnot ja todistukset²⁶
- Lausunnot ja vastineet muistutuksiin, mikäli ne sisältyvät muistutukseen annettavaan vastaukseen²⁷

Asiakirjoja, joihin liittyy tapauskohtaista harkintaa (suomi-ruotsi)

Tulkintamme mukaan lainsäädäntö ei suoraan velvoita kaksikielistä hyvinvointialuetta kääntämään seuraavia asiakirjoja, tai lainsäädännön velvoitettavuus on tulkinnanvaraista.

- Palvelutarpeen arvioinnit²⁸
- Palvelutarpeen arvioinnin yhteenvedot²⁹
- Potilaskertomukseen ja asiakasrekisteriin sisältyvät tekstit³⁰

¹⁶ Potilaslain 10a § ja kielilain 12 §. Vastaus kanteluun annetaan asianosaisen kielellä (su-ru)

¹⁷ Potilaslain 10.2 § ja kielilain 10.1 § ja 23.3 §. Vastaus annetaan muistutuksen kielellä (su-ru).

¹⁸ Kielilain 10.1 § ja 23.3 §

¹⁹ Sote-järjestämislain 5.1 §; kielilain 23.3 §

²⁰ Sote-järjestämislain 5.1 §; laki omaishoidon tuesta (937/2005) 8 ja 9 §; kielilain 12.1, 19.3 ja 23.3 §

²¹ Kielilain 12.1, 19.3 ja 23.3 §

²² EOA:n päätös 1962/4/09 ja Potilasasiakirjojen laatiminen ja käsittely. Opas terveydenhuollolle. STM:n julkaisuja 2012:4

²³ Sosiaalihuoltolain 39 § ja sote-järjestämislain 5.1 §

²⁴ Sote-järjestämislain 5.1 §

²⁵ Sote-järjestämislain 5.1 §; laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä (703/2023) 21.2 §; potilasasiakirja-asetuksen 8.3 § sekä EOA:n päätös 1962/4/09 ja Potilasasiakirjojen laatiminen ja käsittely. Opas terveydenhuollolle. STM:n julkaisuja 2012:4. Epikriisit käännetään, ellei asiakas ilmaise, ettei käännöstä tarvita.

²⁶ Sote-järjestämislain 5.1 §; terveydenhuoltolain 22 §; EOA:n päätös 1962/4/09; Potilasasiakirjojen laatiminen ja käsittely. Opas terveydenhuollolle. STM:n julkaisuja 2012:4

²⁷ Potilaslain 10.2 § ja kielilain 10.1 § ja 23.3 §

²⁸ Sote-järjestämislain 5.1 §, sosiaalihuoltolain 36.4 § ja sosiaalihuollon asiakaslain 4.2 § ja 5.2 § ja 5.3 §. Palvelutarpeen arviointi on tehtävä niin, että asiakas ymmärtää sen sisällön ja merkityksen. Suoraa kääntämisvelvoitetta ei tulkintamme mukaan ole, mutta suullinen referaatti arvioinnin sisällöstä tulee antaa oman henkilöstön toimesta.

²⁹ Sosiaalihuollon asiakaslain 5 §. Asiakkaalle annetaan suullinen referaatti asiakirjan sisällöstä oman henkilöstön toimesta.

³⁰ Potilaskertomus- ja asiakasrekisteritekstit voidaan laatia hyvinvointialueen valitsemalla kielellä.

- Muut lausunnot kuin yllä mainitut³¹
- Muut yhteenvedot kuin yllä mainitut.

Mikäli asiakkaan palveluja koskevaa asiakirjaa ei käännetä, lähtökohtana on, että asiakkaalle annetaan suullinen referaatti asiakirjan sisällöstä oman henkilöstön toimesta.³²

Seuraavaksi käsitellään yllä olevista listoista poikkeavia tai tarkentavia käännöselvöitteitä palvelualueittain. Listat perustuvat Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelurakenteeseen ja alueen käytössä oleviin asiakirjatyyppeihin. On huomattava, että listat eivät ole tyhjentäviä.

3. Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa sovelletaan lähtökohtaisesti samoja käännöselvöitteitä kuin muillakin palvelualueilla (katso luku 2).

Lastensuojelussa on huomioitava, että lapsen huostaanotto merkitsee erittäin vakavaa puuttumista perheen autonomiaan. Tästä seuraa, että huostaanottoa ja sijaishuollon järjestämistä koskevaa asiaa käsiteltäessä asiakkaan oikeusturvan tarve korostuu. Tämän takia hyvinvointialueen on huolehdittava siitä, että asianosaisella on tarkat ja oikeat tiedot huostaanottoon liittyvän asian jokaisesta käsittelyvaiheesta.³³

Asianomaisen omalla kielellä laadittavia asiakirjoja (suomi-ruotsi)

Kaikki yksilöä koskevat hallintopäätökset³⁴, mukaan lukien

- kotipalvelun ja perhetyön päätökset
- perhehoidon sosiaalityön päätökset
- perintäpäätökset
- päätökset avohuollon sijoituksen jatkamisesta
- päätökset huostaanotoista ja sijoituksista
- päätökset kiireellisistä sijoituksista ja niiden jatkamisesta tai lakkaamisesta
- päätökset lapsen olinpaikan ilmoittamatta jättämisestä
- päätökset liikkumavapauden rajoittamisesta
- päätökset sijaishuoltoapaikan muuttamisesta kiireellisten sijoitusten aikana
- päätökset sijoituksesta avohuollon tukitoimena
- päätökset yhteydenpidon rajoittamisesta
- sosiaalihuollon päätökset lapsiperheiden sosiaaliohjauksesta

³¹ EOA:n päätös 1962/4/09; Potilasasiakirjojen laatiminen ja käsittely. Opas terveydenhuollolle. STM:n julkaisuja 2012:4

³² Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista, 5 §; laki potilaan asemasta ja oikeuksista, 5 §

³³ EOAK:n päätös 3166/2021

³⁴ Kielilain 12 ja 19 §

- tehostetun perhetyön päätökset

Käännettäviä asiakirjoja (suomi-ruotsi)

- Kuulemiskutsut³⁵
- Lastensuojelun asiakassuunnitelmat³⁶
- Huostaanotto selvitykset³⁷
- Kiireellisen sijoituksen loppuyhteenvedot³⁸

Asiakirjoja, joihin liittyy tulkinnanvaraa ja tapauskohtaista harkintaa (suomi-ruotsi)

Seuraavien asiakirjojen osalta lainsäädännön velvoitettavuus on tulkinnanvaraista. Olemme katsoneet, että niiden kääntäminen on suotavaa (lähtökohtaisesti perheen oikeusturvan varmistamiseksi).

- Lastensuojelun intensiivisen avoarvioinnin (loppu)yhteenvedot.³⁹
- Koulun lausunnot lastensuojeluasioissa⁴⁰
- Lapsen ja perheen palvelutarpeen arviot⁴¹
- Lastensuojelun yhteenvedot arviointijaksosta⁴²
- Vastaanottokodin arviointijaksojen yhteenvedot⁴³

Tulkintamme mukaan lainsäädäntö ei suoraan velvoita kaksikielistä hyvinvointialuetta kääntämään seuraavia asiakirjoja:

- Lastensuojeluilmoitukset⁴⁴
- Muut kuin yllä mainitut arvioinnit, yhteenvedot ja tiivistelmät⁴⁵

Lastensuojeluilmoituksista on kuitenkin suullisesti annettava tieto asianosaisille sekä keskusteltava niiden sisällöstä heidän kanssaan. Muiden asiakirjojen osalta asiakkaalle tulee joka tapauksessa antaa suullinen referaatti asiakirjan sisällöstä oman henkilöstön toimesta.

³⁵ Kielilain 19.3 §.

³⁶ Sote-järjestämislain 5.1 § ja lastensuojelulain 30 §

³⁷ Lastensuojelulaki (417/2007) 41–42 §; sote-järjestämislain 5.1 §; Ottaen huomioon, että ko. arviointi on huostaanottopäätöksen perusteena ja liittyy perusoikeuksien rajoittamiseen, arviointi tulee tulkintamme mukaan kääntää lapsen ja vanhempien oikeusturvan varmistamiseksi.

³⁸ Sote-järjestämislain 5.1 §. Loppuyhteenvedon perusteella arvioidaan, tuleeko lastensuojelun huostaanotto aloittaa. Kääntäminen on suotavaa lapsen ja vanhempien oikeusturvan varmistamiseksi.

³⁹ Sote-järjestämislain 5.1 §. Vaikka suoraa kääntämisvelvoitetta tulkintamme mukaan ei ole, on kääntäminen suotavaa perheen oikeusturvan varmistamiseksi.

⁴⁰ Sote-järjestämislain 5.1 §; lastensuojelulain 41.2 §; EOA 1962/4/09. Kääntäminen on suotavaa, ottaen huomioon lapsen oikeusturva.

⁴¹ Sote-järjestämislain 5.1 §; lastensuojelulain 26 §; sosiaalihuoltolain 36 §; sosiaalihuollon asiakaslain 4.2 § ja 5.2 § ja 5.3 §. Palvelutarpeen arvio on päätösten perusteena ja se on lastensuojelussa välttämätön palvelujen ja tukitoimien tarpeen selvittämiseksi. Vaikka suoraa kääntämisvelvoitetta tulkintamme mukaan ei ole, on kääntäminen suotavaa perheen oikeusturvan varmistamiseksi.

⁴² Sote-järjestämislain 5.1 §. Vaikka suoraa kääntämisvelvoitetta tulkintamme mukaan ei ole, on kääntäminen suotavaa perheen oikeusturvan varmistamiseksi.

⁴³ Sote-järjestämislain 5.1 §. Vaikka suoraa kääntämisvelvoitetta tulkintamme mukaan ei ole, on kääntäminen suotavaa lapsen oikeusturvan varmistamiseksi.

⁴⁴ Sosiaalihuollon asiakaslain 5 §. Lähtökohtaisesti lastensuojeluilmoitusta ei tarvitse tulkintamme mukaan kääntää. Lastensuojeluilmoituksista on kuitenkin suullisesti annettava tieto asianosaisille sekä keskusteltava niiden sisällöstä heidän kanssaan.

⁴⁵ Sosiaalihuollon asiakaslain 5 §. Asiakkaalle annetaan suullinen referaatti asiakirjan sisällöstä oman henkilöstön toimesta.

4. Ikääntyneiden palvelut

Ikääntyneiden palvelujen asiakkaille suunnattujen asiakirjojen käännösveloitteiden osalta viittaamme 2 luvussa mainittuihin asiakirjoihin. Lisäksi on korostettava, että kaikki palvelupäätökset ja niihin sisältyvät tekstit⁴⁶ on laadittava asiakkaan omalla kielellä (suomi-ruotsi).

RAI-arvioiden osalta toteamme, että ne ovat osa asiakkaan palvelutarpeen ja toimintakyvyn arviointia, joka on tehtävä niin, että asiakas ymmärtää sen sisällön ja merkityksen. Suoraa kääntämisveloitetta ei tulkintamme mukaan ole, mutta suullinen referaatti arvioinnin sisällöstä tulee antaa oman henkilöstön toimesta.⁴⁷

5. Vammaispalvelut

Vammaispalvelujen asiakkaille suunnattujen asiakirjojen käännösveloitteiden osalta viittaamme luvussa 2 mainittuihin asiakirjoihin.

Lisäksi on korostettava, että kaikki palvelupäätökset ja niihin sisältyvät tekstit⁴⁸ on laadittava asiakkaan omalla kielellä (suomi-ruotsi), mukaan lukien

- erityishuolto-ohjelma ja sitä koskevat päätökset⁴⁹
- tahdosta riippumatonta erityishuoltoa koskevat päätökset⁵⁰

6. Muuta

Hyvinvointialueen sisäiseen käyttöön tarkoitetut asiakirjat, kuten esimerkiksi sisäiset palvelupyynnöt, selvityspyynnöt, muistiinpanot ym. voidaan kääntää, mikäli hyvinvointialue niin päättää. Lainsäädännössä ei ole käännösveloitteita.

Asiakkaan hakemukset ja muut yhteydenotot voidaan tarvittaessa kääntää henkilökunnan tueksi, mikäli hyvinvointialue niin päättää. Lainsäädännössä ei ole käännösveloitteita.

On suotavaa, että hyvinvointialue laatii käännösveloitteita koskevat linjaukset viranhaltijoiden tueksi ja eri palvelualojen käytäntöjen yhtenäistämiseksi. Tästä huolimatta on korostettava, että viranhaltijan tulee joka tapauksessa tapauskohtaisesti arvioida, edellyttääkö asiakkaan oikeuksien turvaaminen asiakirjan kääntämistä - asiakkaan kielestä riippumatta.

---

⁴⁶ Kielilain 12 ja 19 §; sote-järjestämislain 5.1 §

⁴⁷ Sote-järjestämislain 5.1 §; sosiaalihuoltolain 36.4 §; sosiaalihuollon asiakaslain 4.2 § ja 5.2 § ja 5.3 §.

⁴⁸ Kielilain 12 ja 19 §; sote-järjestämislain 5.1 §

⁴⁹ Laki kehitysvammaisten erityishuollosta (519/1977) 34 §; kielilain 12 ja 19 §; sote-järjestämislain 5.1 §

⁵⁰ Erityishuoltolain 33.3 §; kielilain 12 ja 19 §; sote-järjestämislain 5.1 §

Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy

Johanna Lindholm
Juristi